

POSTANOWIENIE

Dnia 9 marca 2005 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Teresa Flemming-Kulesza

w sprawie z powództwa J.Ś. i Al. K.
przeciwko Firmie Handlowej "J." Spółce Akcyjnej w K.
o zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 9 marca 2005 r.,
kasacji strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w K.
z dnia 20 maja 2004 r., sygn. akt VI Pa .../03,

odmawia przyjęcia kasacji do rozpoznania.

U z a s a d n i e

Wyrokiem z dnia 20 maja 2004 r. Sąd Okręgowy w K. oddalił apelację strony pozwanej J. S.A. w Kr. od wyroku Sądu Rejonowego w K. z dnia 10 czerwca 2003 r. zasądającego na rzecz powoda J. Ś. kwotę 14.250 zł wraz z odsetkami a na rzecz powoda A. K. kwotę 11.653, 20 zł wraz z odsetkami tytułem odszkodowań z umów o zakazie konkurencji oraz orzekł o kosztach procesu.

Sąd Okręgowy podzielił ustalenia Sądu Rejonowego, stosownie do których powodowie, będący członkami zarządu pozwanej spółki zawarli ze stroną pozwaną w dniu 11 maja 2001 r. umowy o zakazie konkurencji i zobowiązali się do powstrzymania od działań konkurencyjnych wobec spółki do dnia 31 grudnia 2003 r. w zamian za odszkodowanie wynoszące 25% wynagrodzenia miesięcznego,

płatne w ratach miesięcznych. Pomiedzy stronami zostały zawarte umowy zbycia posiadanych przez powodów akcji imiennych pozwanej na rzecz spółki w celu ich umorzenia. Powodom wypłacano odszkodowanie z tytułu obowiązywania umów o zakazie konkurencji do sierpnia 2001 r. włącznie. Aneksami do umów zbycia akcji z dnia 20 listopada 2001 r. zawartymi z powodami i była żoną powoda Ś. oraz żoną powoda K. ustalono, że zapłata wynagrodzenia za akcje miała zostać dokonana do dnia 21 listopada 2001 r. W §2 aneksu zbywcy akcji oświadczyli, iż zapłata za akcje zaspokaja ich wszelkie roszczenia wobec strony pozwanej. Powodom wypłacono należność za akcje z potrąceniem pożyczek i zaliczek udzielonych na akcje. We wrześniu 2001 r. zarząd spółki został poinformowany, iż powodom zostały wypowiedziane umowy o zakazie konkurencji, lecz w związku z ich niedoręczeniem strona pozwana wypłaciła powodom odszkodowania za wrzesień. Sąd Rejonowy wskazał, że zmiana umowy o zakazie konkurencji może nastąpić jedynie w drodze porozumienia stron i nie można uznać, iż powodowie wyrazili zgodę na uchylenie obowiązku pracodawcy zapłaty odszkodowania, gdyż aneksy dotyczyły zbycia akcji pozwanej a ta nie wykazała aby strony obejmowały swoją zgodną wolą również roszczenia wynikające z umów o zakazie konkurencji. Aneksy zostały podpisane także przez osoby, które nie były stronami umowy o zakazie konkurencji.

Sąd drugiej instancji wskazał dodatkowo, iż prezes zarządu pozwanej nie potwierdził, aby w negocjacjach dotyczących zawarcia aneksów do umów zbycia akcji przez powodów mówiło się o zrzeczeniu się prawa do odszkodowań w zamian za szybszą zapłatę za akcje. Zrzeczenia takiego nie można domniemywać, zaś ustalenia co do hipotetycznych roszczeń nie mogą się odnosić do konkretnej umowy mającej swoje oparcie w art. 101² k.p.

Strona pozwana wniosła kasację od tego wyroku.

Skarżonemu orzeczeniu zarzucała naruszenie prawa materialnego tj. art. 65§2 k.c. poprzez błędną wykładnię § 2 aneksu z dnia 20 listopada 2001 r. do umowy sprzedaży akcji i przyjęcie, iż oświadczenie o zrzeczeniu się wszelkich roszczeń względem pozwanej nie obejmuje roszczeń dotyczących odszkodowania z umów o zakazie konkurencji bowiem nie były one przedmiotem negocjacji, mimo że wolą pozwanego było zawarcie umowy zawierającej zrzeczenie się przez

powodów wszystkich roszczeń bez wskazywania podstawy i rodzaju danego roszczenia i tej treści „zapis” znajduje się w umowie.

Jako okoliczność uzasadniającą przyjęcie kasacji do rozpoznania pozwana wskazywała występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne dotyczące rozstrzygnięcia, czy w przypadku wpisania do umowy ogólnego określenia „...zapłata zaspokaja wszelkie roszczenia...” oznacza to zwolnienie wierzyciela z długów w rozumieniu art. 508 k.c. czy też należy w oparciu o art. 65 k.c. badać jaki był cel umowy, a umowę traktować jako umowę nienazwaną w której wierzyciel zobowiązuje się nie dochodzić spełnienia określonych świadczeń, lecz równocześnie nie powoduje zwolnienia dłużnika z długu. Praktyka obrotu gospodarczego bardzo często posługuje się sformułowaniami: zrzeka się wszelkich innych roszczeń, zapłata zaspokaja wszelkie roszczenia. W praktyce pojawiają się wątpliwości czy takie oświadczenia dotyczą wyłącznie roszczeń wymagalnych czy mogą również dotyczyć roszczeń niewymagalnych. Zdaniem pozwanej, określeń przytoczonych wyżej a związanych z niniejszą sprawą nie należy interpretować jako zwolnienie z długu, lecz jako element umowy nienazwanej w której wierzyciel zobowiązuje się nie dochodzić od dłużnika należnego świadczenia. „Skutkiem przyjęcia takiej interpretacji byłby fakt, że wierzytelność nie wygaśła, lecz nie może być dochodzona w drodze postępowania sądowego”. Ponadto zdaniem pozwanej można zrzec się roszczenia, które nie jest wymagalne, co wynika „z zasady swobody umów oraz z faktu, iż brak jest przepisu bezwzględnie obowiązującego wyłączającego taką możliwość”.

Ponadto zdaniem skarżącej kasacja jest zasadna, bowiem Sądy pierwszej i drugiej instancji oparły orzeczenia na subiektywnej metodzie wykładni umów, która to metoda nie znajduje podstaw ani w przepisach ani w doktrynie czy orzecznictwie

Kasacja zawiera wniosek o oddalenie powództwa i zasądzenie od powodów solidarnie na rzecz pozwanego kosztów postępowania sądowego.

Sąd Najwyższy ustalił, co następuje:

Zgodnie z art. 393 §1 k.p.c. Sąd Najwyższy może odmówić przyjęcia kasacji do rozpoznania, jeżeli w sprawie nie występuje istotne zagadnienie prawne, nie istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, a ponadto gdy kasacja jest oczywiście bezzasadna. Sąd Najwyższy nie może natomiast odmówić przyjęcia kasacji do rozpoznania wówczas, gdy zaskarżone orzeczenie w sposób oczywisty narusza prawo albo gdy zachodzi nieważność postępowania art. (393§2 k.p.c.)

Jako okoliczność uzasadniającą rozpoznanie kasacji w niniejszej sprawie strona skarżąca przedstawiła występowanie istotnego zagadnienia prawnego dotyczącego interpretacji sformułowania zawartego w umowie. Wskazać należy, iż przedstawienie okoliczności uzasadniających przyjęcie kasacji do rozpoznania w aspekcie występującego w sprawie zagadnienia prawnego powinno odnosić się do określonego przepisu prawa, którego wyjaśnienie ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw i nie może sprowadzać się do odpowiedzi na zarzuty skarżącego skierowane pod adresem zaskarżonego orzeczenia, ani też odpowiedzi na pytania retoryczne (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 14 lutego 2003 r. I PK 306/02). Ponadto rozważanie przez Sąd Najwyższy, w ramach rozpoznawania kasacji, określonych zagadnień prawnych czy też dokonywanie wykładni przepisów prawa nie może mieć charakteru abstrakcyjnego oderwanego od przesłanek orzekania w danej sprawie. W niniejszej sprawie problem sprowadza się do wykładni oświadczenia woli dokonanego w konkretnej sytuacji, co zdaniem Sądu Najwyższego nie pozwala na wyciąganie wniosków ogólniejszej natury. Tym samym sformułowane przez skarżącego zagadnienie prawne sprowadza się w efekcie do materii faktu (i przeprowadzenia postępowania dowodowego na powyższą okoliczność), nie zaś materii prawa, co skutkuje jego pozornością.

Mając na uwadze powyższe Sąd Najwyższy na podstawie art. 393⁷ §1 k.p.c. orzekł jak wyżej.